

Zmyslové vnímanie – zrakové a sluchové vnímanie

Rozvoj **zmyslového vnímania** je jedným z najdôležitejších poznávacích procesov dieťaťa **predškolského veku**. Vnímanie je podmienené vývinom centrálnej nervovej sústavy, časom sa zdokonaľuje, zjemňuje a spresňuje. Prepojenie vnímania s ostatnými funkciami je **dôležitým predpokladom pre učenie, písanie, čítanie a počítanie**. **Zrakové a sluchové vnímanie**, ktoré sa rozvíjajú u detí už v predškolskom veku, **sú dôležité najmä pri osvojovaní si čítania**. Pri poruche zrakového vnímania si dieťa pri nácviku čítania nezapamätá tvary písmen, zamieňa jednotlivé písmená, nevie si vybaviť písmená, slabiky, slová. Pri oslabenom alebo inak narušenom sluchovom vnímaní nedostatočne rozlišuje jednotlivé hlásky, nedokáže spájať hlásky do slabík a slov, nedokáže rozložiť slová na slabiky a hlásky, nerozlišuje dĺžku slabík, rytmus slov a viet. Nasledujúce **cvičenia a aktivity** sa zameriavajú **na rozvoj zrakového a sluchového vnímania**.

Rozvoj zrakového vnímania

Dominantné postavenie pri vnímaní má náš zrak. Zrakové vnímanie sa delí na jednotlivé oblasti, ktoré sa vekom postupne vyvíjajú. To, že má dieťa predškolského veku oslabené zrakové vnímanie sa môže prejavovať napríklad tak, že dieťa s veľkou námahou vyhľadáva krížiky medzi krúžkami, odmieta kreslenie, omaľovánky či skladanie puzzle, v skupine detí nedokáže spozorovať svojho kamaráta Neskôr môže mať dieťa problém s písaním čísel a písmen, so zamieňaním tvarovo podobných písmen, s prehadzovaním poradia písmen v slove. Učenie sa tak stáva únavným a vyčerpávajúcim.

Aktivity zamerané na rozvoj zrakového vnímania:

1. **Triedenie predmetov na základe kritéria** (farby, veľkosti, tvaru, materiálu) – napríklad triedenie gombíkov podľa farby alebo veľkosti
2. **Skladanie rozstrihaných obrázkov** – ľubovoľný obrázok rozstriháme na menšie časti, úlohou dieťaťa je zložiť časti tak aby vytvorili obrázok (začíname najskôr s väčšími časťami, neskôr veľkosť postupne zmenšujeme) (príloha 1)
3. **Hra „Hľadáme, hľadáme...“** – rozlišovanie predmetov v okolí, v miestnosti, úlohou dieťaťa je ukázať na všetky veci, ktoré sú napr. guľaté, drevené, červené a podobne, vonku na prechádzke môže hľadať ľudí s bundou rovnakej farby, rovnaké stromy...
4. **„Pozri a nájdí“** – úlohou dieťaťa je vyhľadávať konkrétne predmety na obrázku, nájsť zašifrované predmety na obrázku, nájsť obrázok, ktorý sa zhoduje s predloženým vzorom, doplniť neúplný obrázok... (príloha 2)
5. **„Kto skôr uvidí...?“** – túto hru môžete hrať vonku na prechádzke, úlohou je nájsť ako prvý napríklad nákladné auto, listnatý strom...
6. **„Čo sa zmenilo?“** – dieťa si dôkladne prezrie miestnosť a následne odchádza za dvere, zatiaľ v miestnosti niečo zmeníme (pridáme, schováme...), po návrate je úlohou dieťaťa zistiť, čo sa zmenilo, touto aktivitou si dieťa precvičuje pozornosť a postreh
7. **Vyhľadávanie dvojíc rovnakých obrázkov** – pexeso, (príloha 3)
8. **Škrtnutie rozdielných prvkov na obrázku** – úlohou dieťaťa je vybrať a preškrtnúť obrázok, ktorý sa medzi ostatné nehodí (príloha 4)

9. Hľadanie rozdielov – úlohou je nájsť rozdiely na zdanlivo rovnakých obrázkoch (príloha 5)

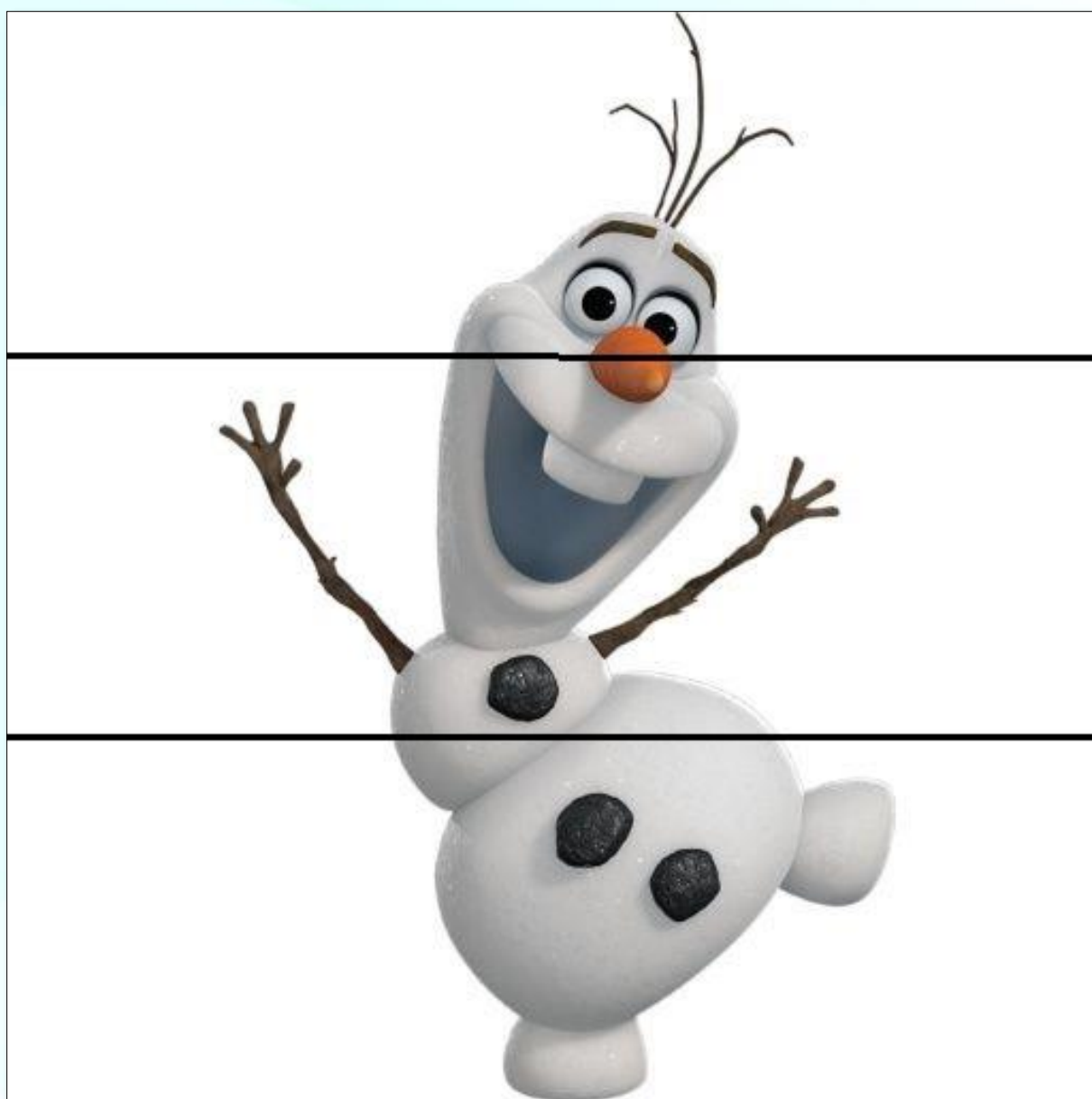
Sluchové vnímanie

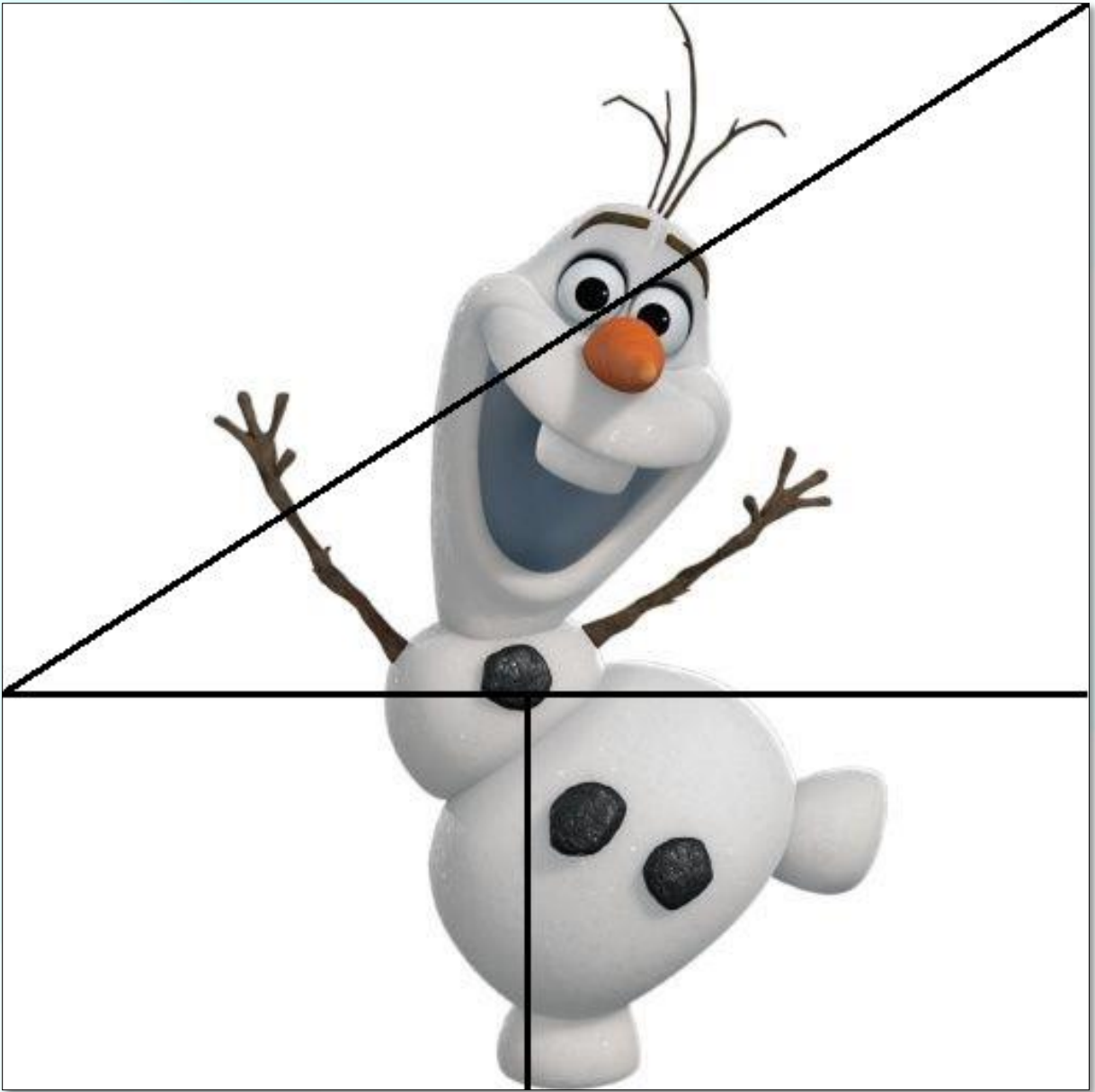
Vnímanie sluchom je schopnosť **prijímať**, **rozlišovať** a **interpretovať** rečové aj nerečové **zvuky**. Pred nástupom do školy je vhodné sluchové vnímanie precvičovať aj napriek tomu, že sa u dieťaťa všetko vyvíja v norme. Sluchové vnímanie má **zásadný význam pre vývin reči**.

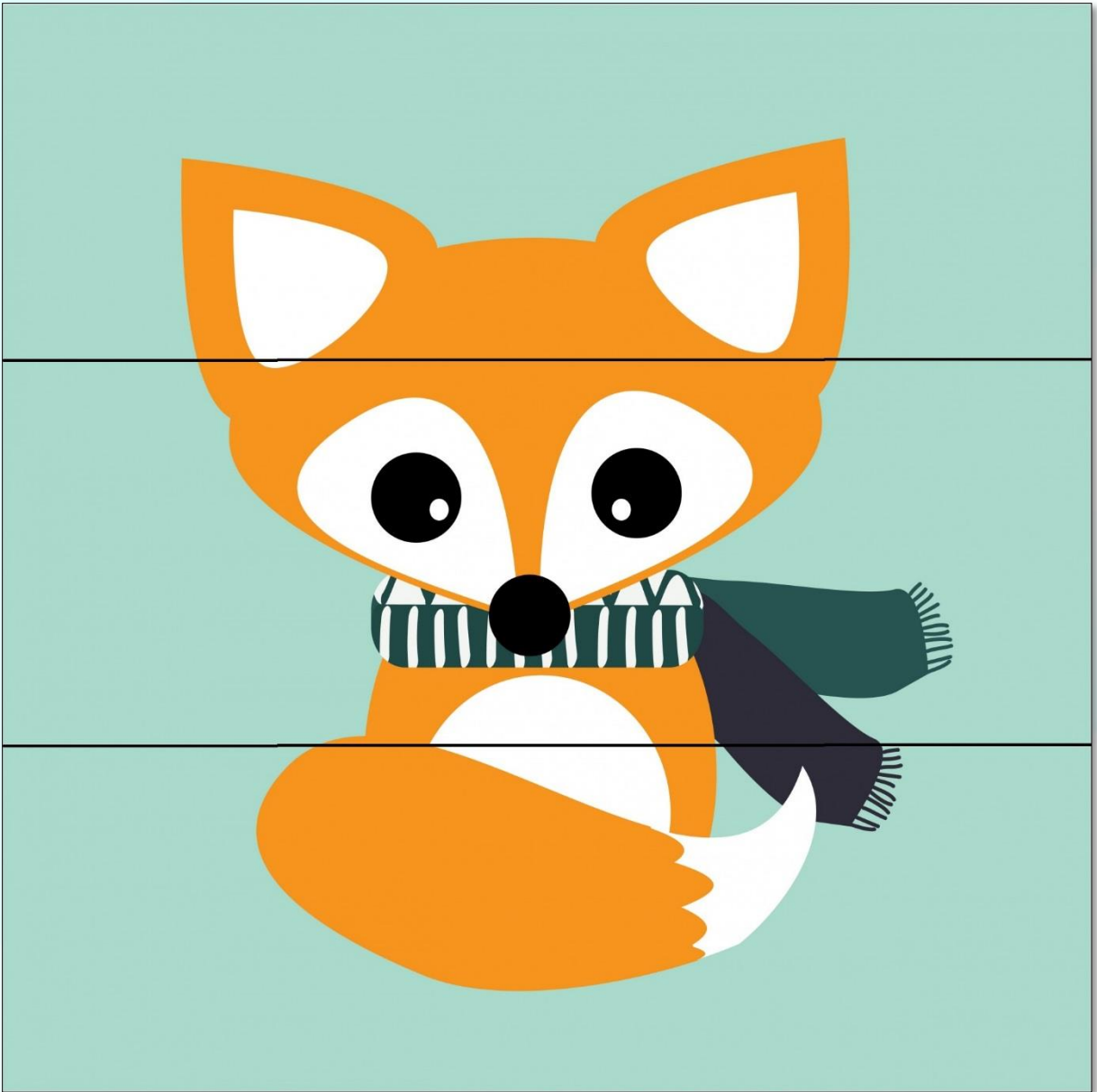
Aktivity zamerané na rozvoj sluchového vnímania:

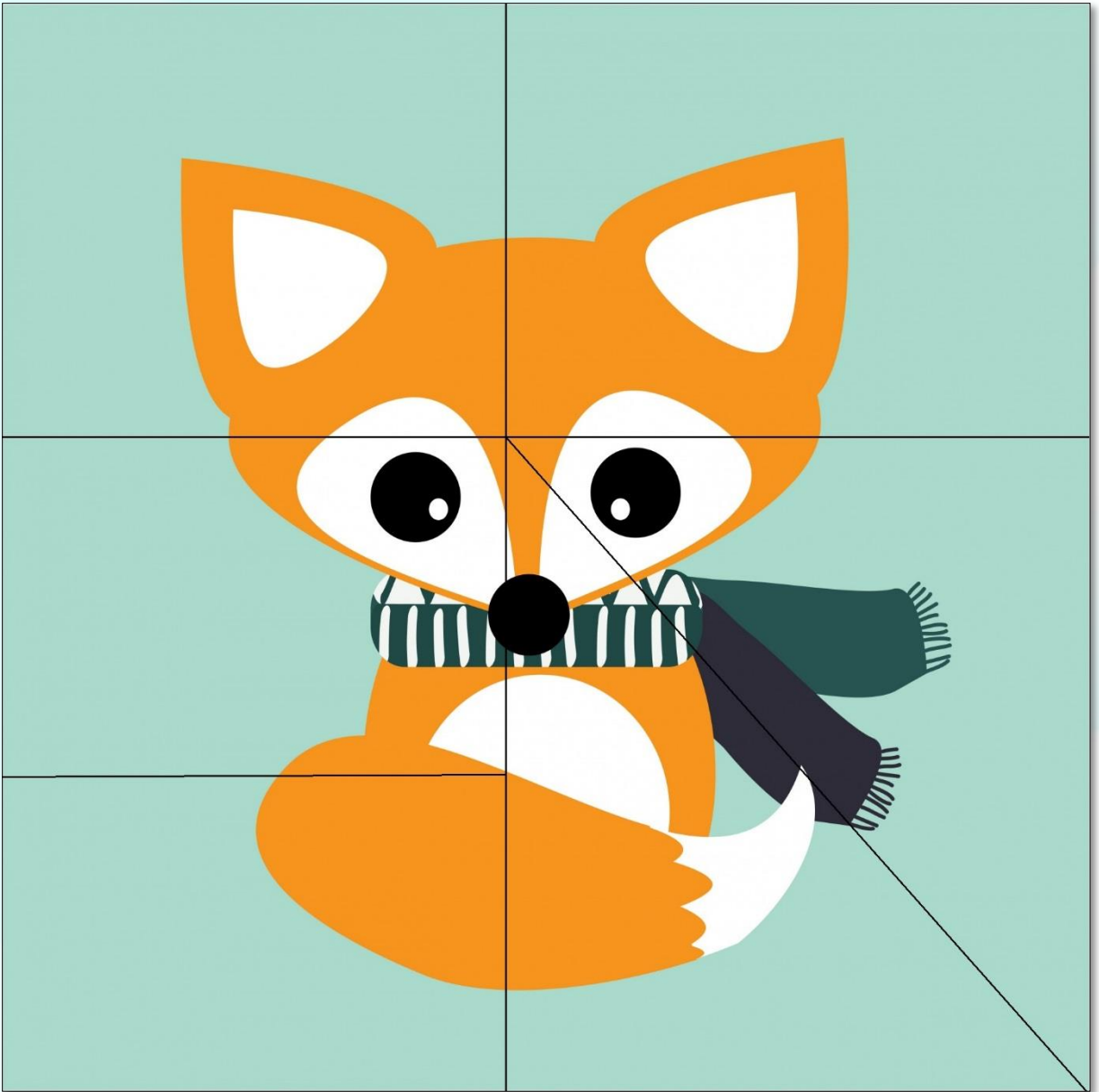
1. **Hra „Uhádni zvuk“** - úlohou dieťaťa je rozlišovať rôzne hudobné a nehudobné zvuky, za zástenou postupne vydávame rôzne zvuky a dieťa má hádať o aký zvuk išlo, v jednoduchšej verzii dieťa nemusí zvuky pomenovať, stačí ak vyberie z viacerých ponúknutých možností a ukáže na vec alebo nástroj, ktorý daný zvuk vydal, demonštrované zvuky môžu byť napríklad: štrnganie kľúčmi, hrkanie drobnými korálkami (fazúľou, ryžou, cestovinou...) v sklenenej nádobe, prelievanie vody z jednej nádoby do druhej, krčenie papiera, klopanie dvoma predmetmi o seba, šušťanie igelitového vrecúška, zazvonenie zvončekom..., ďalej môžu byť použité aj rôzne zvuky dopravných prostriedkov, hudobných nástrojov, zvierat a prírody, ktoré je možné nájsť na internete
2. **Hádanie odkiaľ zvuk prichádza** – úlohou dieťaťa je so zavretými očami identifikovať smer (prípadne aj zdroj) zvuku, odkiaľ daný zvuk prichádza, napr. zaklopeme na okno, zatlieskame v rohu miestnosti, stačí ak dieťa ukáže smer odkiaľ zvuk počulo
3. **„Hra na telefón“** – úlohou dieťaťa je opakovať slová alebo slovné spojenia, ktoré mu pošepkáme
4. **Povedz, koľkokrát som zaklopal, zatlieskal, zalúskal prstami, zadupal...?** – otočíme sa chrbtom tak aby nás dieťa nevidelo a napr. dvakrát zatlieskame, úlohou dieťaťa je určiť počet tlesknutí
5. **Zopakuj po mne** (tlieskanie, dupanie, klopanie...) – táto aktivita je náročnejšou obmenou predchádzajúcej hry, dieťa je k nám otočené tvárou a na výzvu „zopakuj to/urob to presne ako ja“ po nás opakuje rovnaké tlieskanie (rovnaký rytmus, rovnaký počet tlesknutí)

Príloha 1 Rozstrihaný obrázok

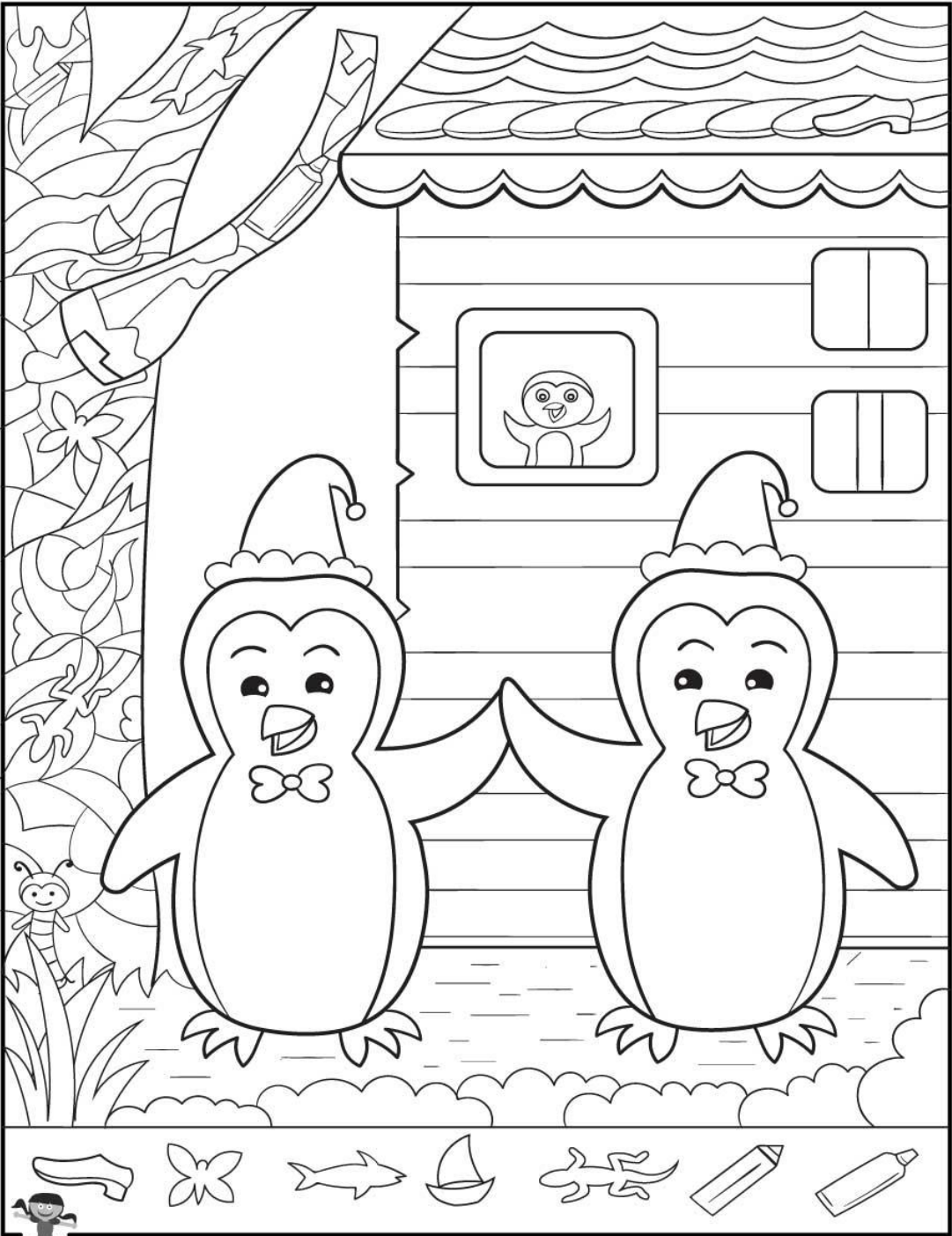

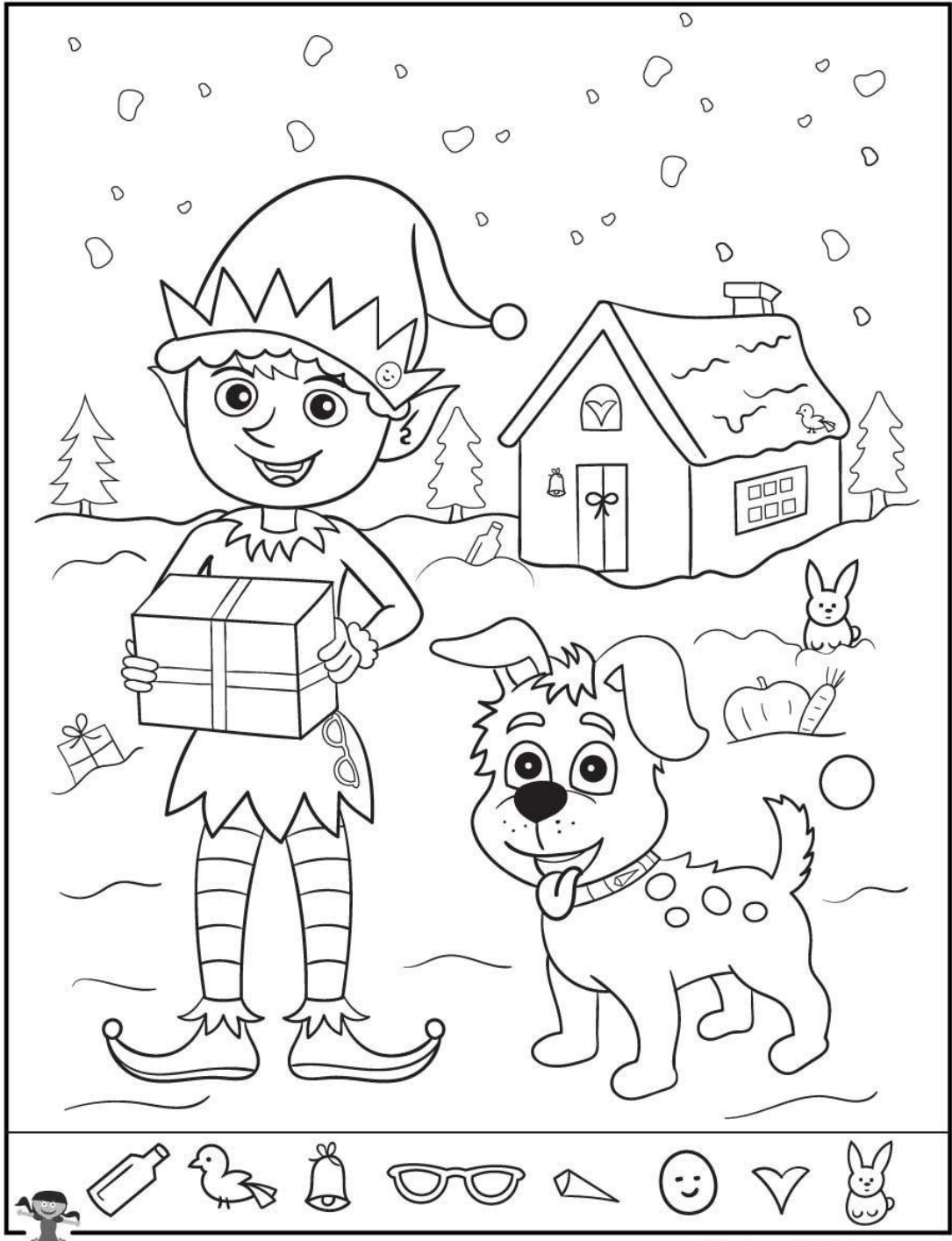

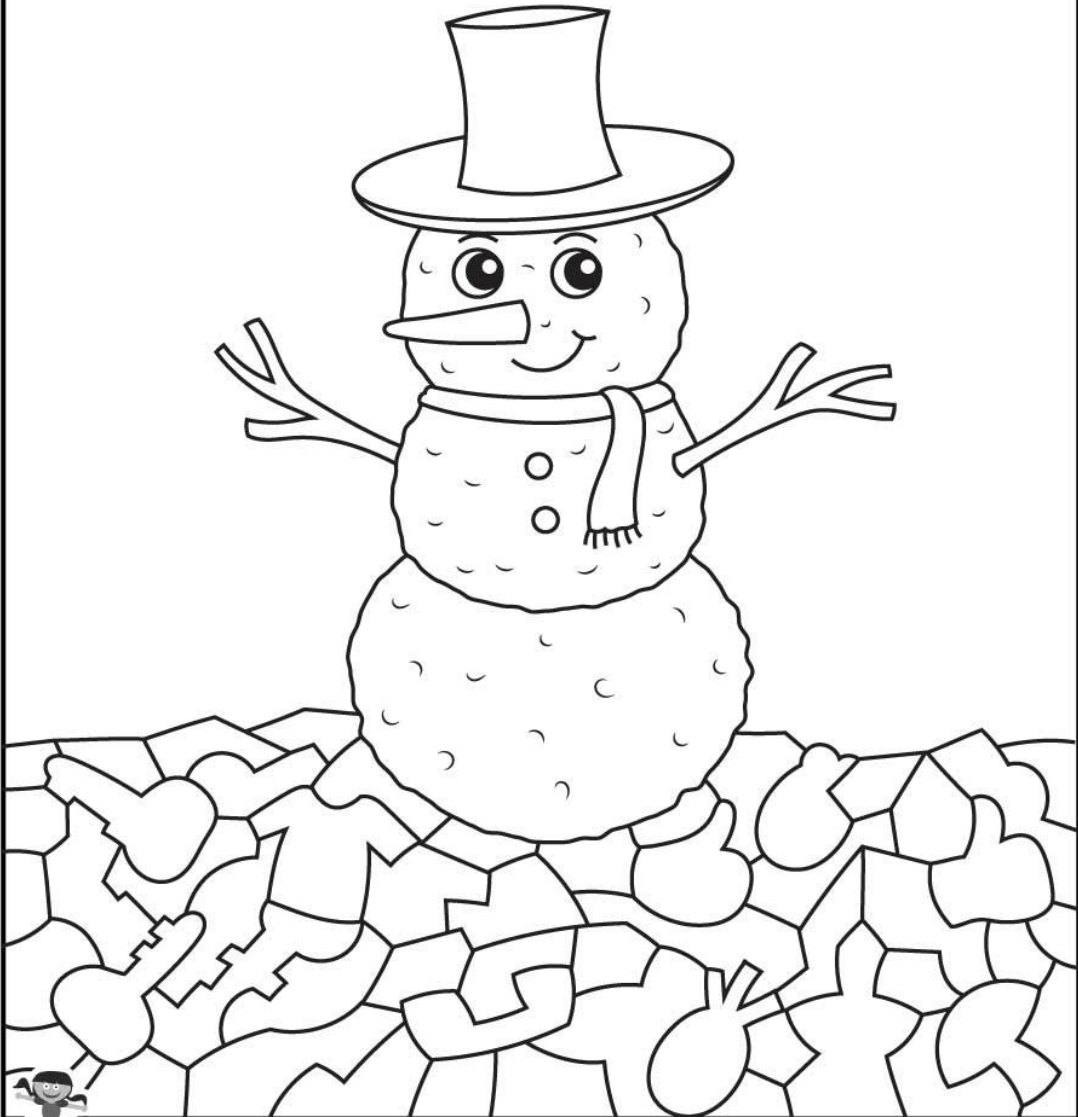
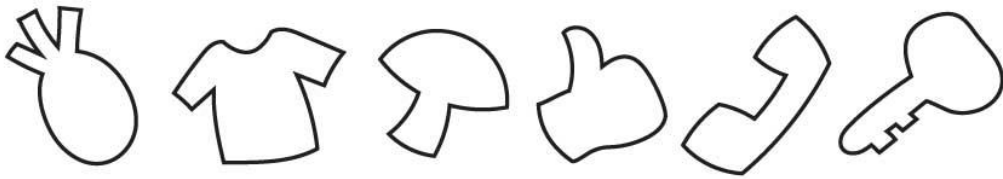

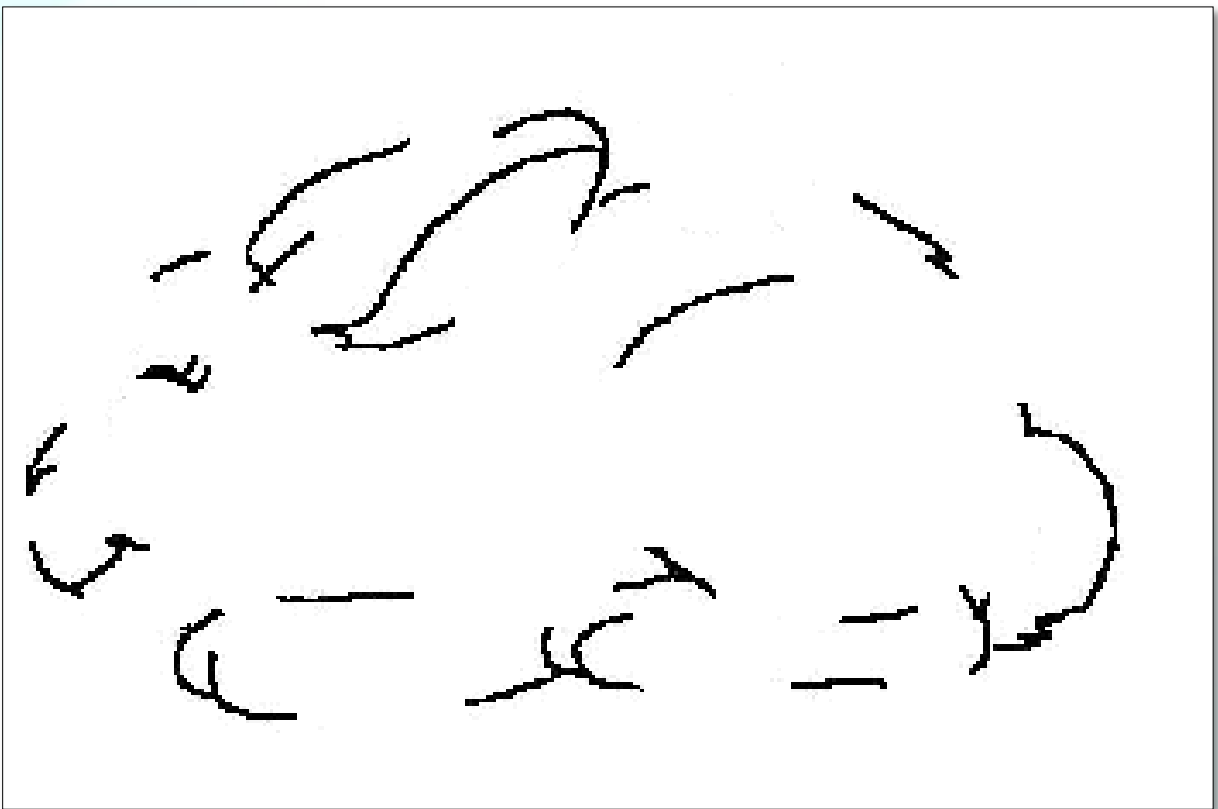

Príloha 2 „Pozri a nájdí“

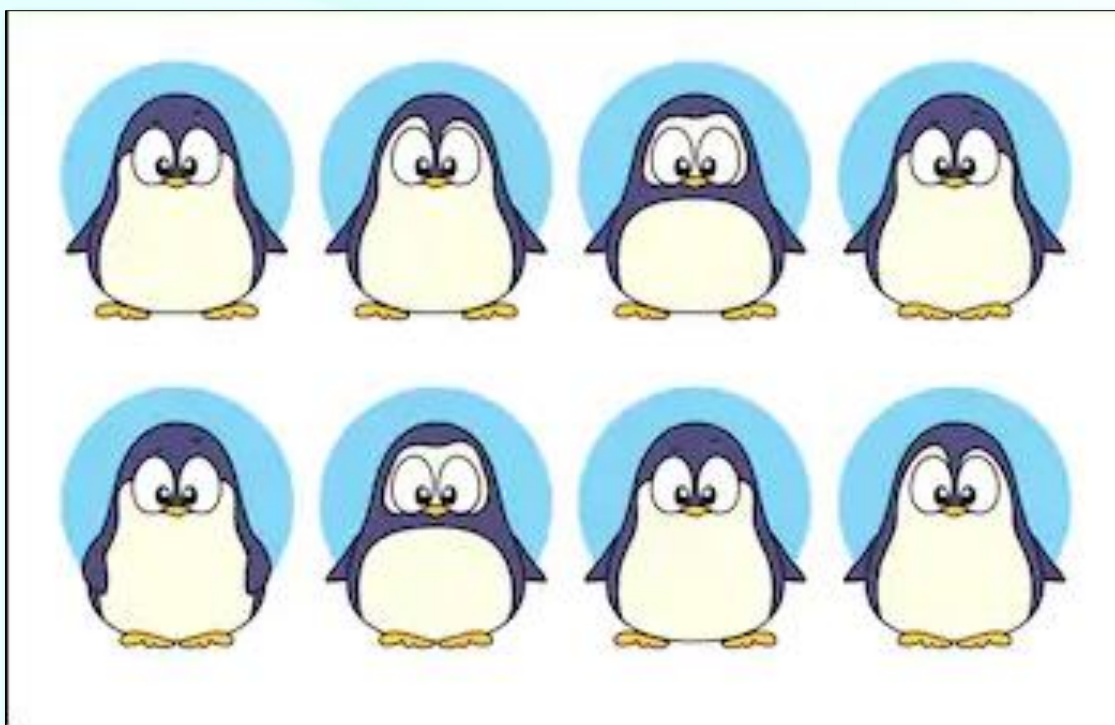

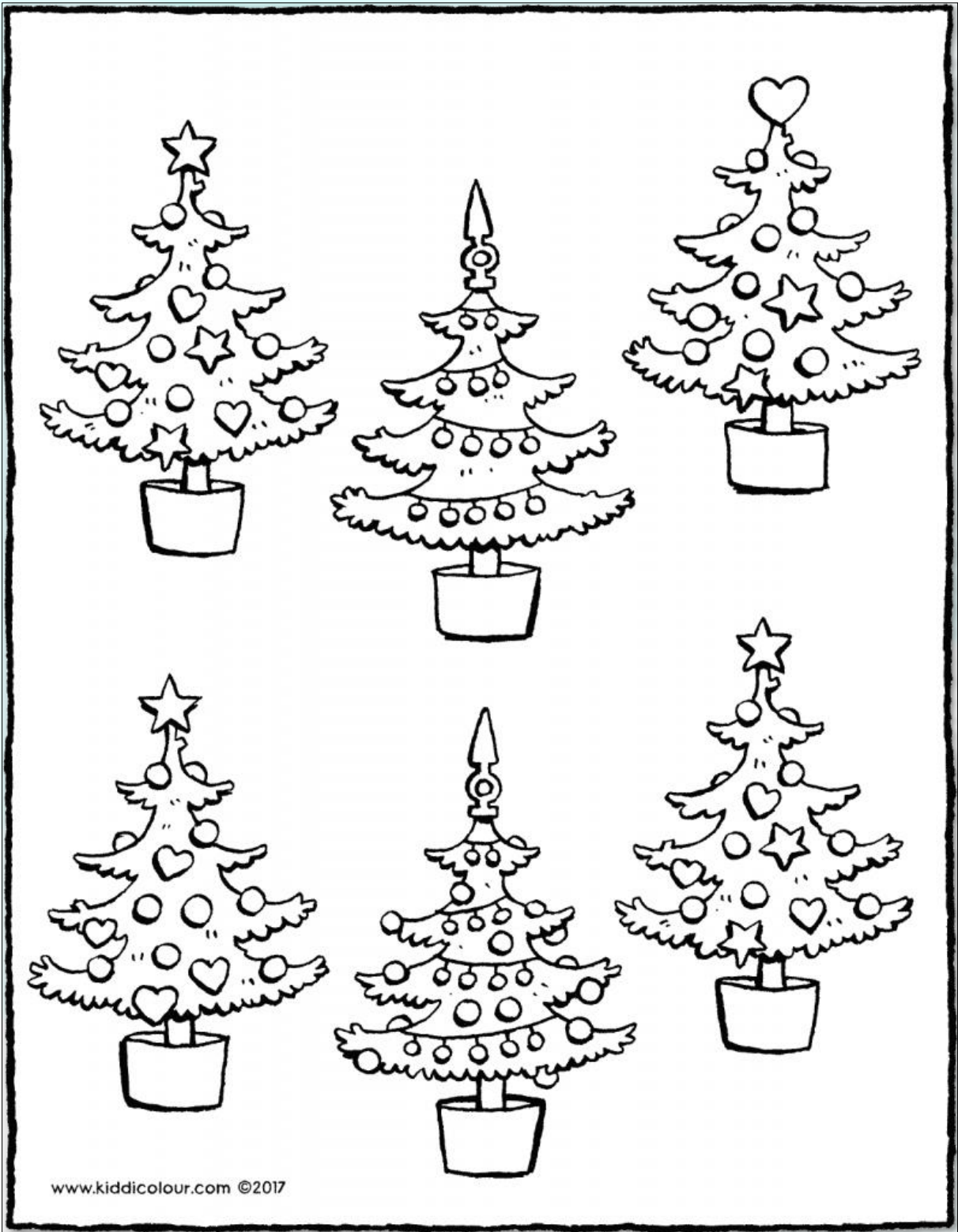

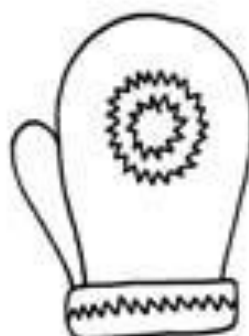
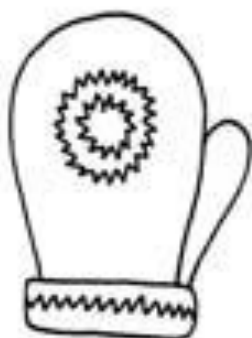

Príloha 3 Vyhľadávanie rovnakých obrázkov

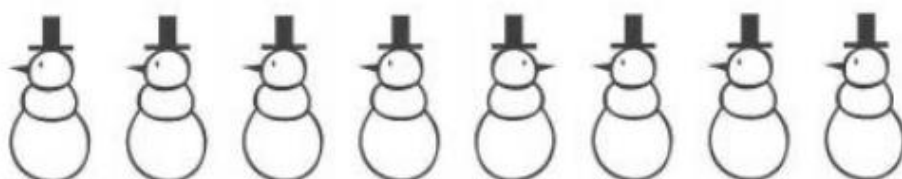
Ktorá rukavica tam nepatrí?

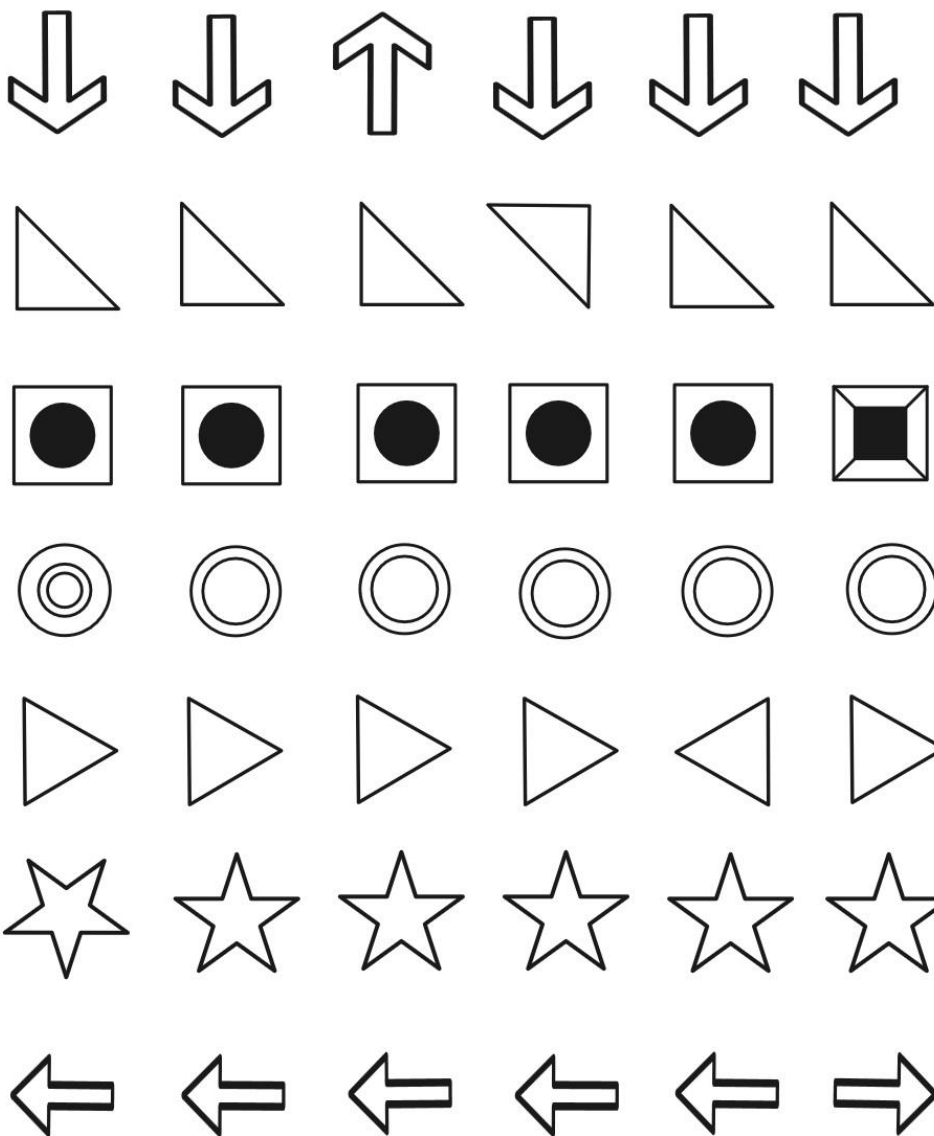
Ktorá ponožka nepatrí medzi ostatné?

Ktorý obrázok v rade je iný?

Ktorý obrázok je iný ako ostatné?

Príloha 5 Hľadanie rozdielov

Zdroje

CPPPaP - Súbor rozvíjajúcich cvičení pre deti predškolského veku. (n.d.). Cit 14. január 2021, z

http://www.cpppap.svsbb.sk/files/im_psv_srcpd.html#p4

Dokumenty na stiahnutie. (n.d.). *Cpppappezinok.sk.* Cit 14. január 2021, z

<https://cpppappezinok.sk/pre-skoly-na-stiahnutie/>

Guziová a Ďuríková—STIMULAČNÝ PROGRAM PRE DETI VO VEKU OD PIATICH DO .pdf. (2014). Cit 14.

január 2021, z <http://npsov.mpc-edu.sk/files/articles/riaditelia->

[ms/Stimula%C4%8Dn%C3%BD%20program%20pre%20deti%20od%205%20do%207rokov_1507](http://npsov.mpc-edu.sk/files/articles/riaditelia-ms/Stimula%C4%8Dn%C3%BD%20program%20pre%20deti%20od%205%20do%207rokov_1507)

[721375.pdf](http://npsov.mpc-edu.sk/files/articles/riaditelia-ms/Stimula%C4%8Dn%C3%BD%20program%20pre%20deti%20od%205%20do%207rokov_1507721375.pdf)

Príručka pre rodičov predškolača.pdf. (2018). Cit 14. január 2021, z <https://cpppaprv.sk/wp->

[content/uploads/pre_rodicov/Pr%C3%ADru%C4%8Dka%20pre%20rodi%C4%8Dov%20pred%C5](https://cpppaprv.sk/wp-content/uploads/pre_rodicov/Pr%C3%ADru%C4%8Dka%20pre%20rodi%C4%8Dov%20pred%C5)

[%A1kol%C3%A1ka.pdf](https://cpppaprv.sk/wp-content/uploads/pre_rodicov/Pr%C3%ADru%C4%8Dka%20pre%20rodi%C4%8Dov%20pred%C5%A1kol%C3%A1ka.pdf)